

Kickstart af økonomien

Så mange jobs får man for én milliard kroner

AE har regnet på beskæftigelseseffekten af 12 forskellige tiltag til at kickstarte økonomien. En ny bølge af arbejdsløse risikerer at ramme os, når lønkompensationsordningen udløber ved udgangen af august. Samtidig er der en del lønmodtagere, som har længere opsigelsesvarsler, og som vi ikke kan se i ledighedstallene endnu. Der kan blive brug for yderligere initiativer. Der er tre gange så høj beskæftigelseseffekt i offentlige investeringer end i skattelettelser i 2020.

af cheføkonom **Erik Bjørsted**

2. juli 2020

Analysens hovedkonklusioner

- Arbejdsløsheden er blevet så høj, at der er brug for at kickstarte dansk økonomi oven på sundhedskrisen.
- Regeringen har sammen med en række partier i folketinget derfor besluttet at udbetale tre uger af danskernes indefrosne feriepenge. Når lønkompensationsordningen udløber ved udgangen af august, kan der dog blive behov for yderligere initiativer.
- AE's beregninger viser, at tiltag, hvor man øger det offentlige forbrug eller øger de offentlige investeringer, har de største beskæftigelseseffekter. En skattefri økonomisk håndsrækning til lavindkomstgrupperne har dog også en relativt høj effekt på kort sigt.
- Skattelettelser eller en sænkelse af momsens har mindre beskæftigelseseffekter.
- Det er vigtigt at tiltagene er midlertidige – ellers bliver der mindre råderum til at prioritere velfærden.

Kontakt

Cheføkonom

Erik Bjørsted

Tlf. 33 55 77 12

Mobil 27 68 79 50

eb@ae.dk

Kommunikationskonsulent

Jakob Esmann

Mobil 28 33 80 69

je@ae.dk

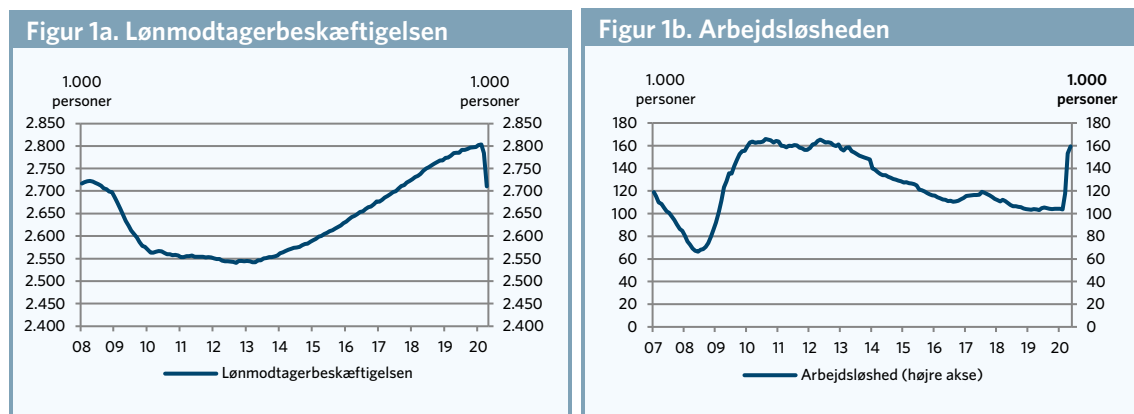
På bare to måneder er lønmodtagerbeskæftigelsen faldet med 93.000

Coronakrisen har skubbet dansk økonomi ned i et dybt sort hul. I løbet af marts og april er lønmodtagerbeskæftigelsen faldet med 93.000 personer, og som konsekvens er arbejdsløsheden skudt i vejret og har nu kurs mod de højeste niveauer, vi har set siden finanskrisen. Det fremgår af Figur 1a og Figur 1b.

Flere af de økonomiske nøgletal viser tegn på bedring. Det gælder for eksempel det private forbrug og antallet af nye stillingsopslag. Dermed er dansk økonomi begyndt at kravle op af hullet igen, men i vores samhandelslande kan det tage længere tid at få økonomien på fode igen. Derfor er der en risiko for, at genopretningen kommer til at tage lang tid, og samtidig kan krisen sprede sig til vores eksporterhverv – herunder industrien.

Vi risikerer desuden en andenbølge af arbejdsløse hen over sommeren og til efteråret. Dels er der en del lønmodtagere, som har længere opsigelsesvarsler, som vi ikke kan se i ledighedstallene endnu, og dels er der mange af dem, som i dag er hjemsendt med lønkompensation, der risikerer at blive arbejdsløse, når lønkompensationsordningen udløber i slutningen af sommeren.

Derfor er der behov for en kickstart af dansk økonomi.

Anm.: Data er korrigeret for sæsonudsving.
 Kilde: AE pba. Danmarks Statistik.

Anm.: Data er korrigeret for sæsonudsving.
 Kilde: AE pba. Danmarks Statistik.

Indtil videre er regeringen og en række af folketingets partier blevet enige om, at udbetale tre uger af danskernes indefrosne feriepenge. I alt er der som følge af overgangen til den nye ferielov blevet indefrosset fem ugers feriepenge.

Udbetalingen af danskernes feriepenge har været et oplagt instrument at benytte sig af for politikkerne. Forslaget koster nemlig stort set ikke noget ikke for de offentlige finanser, fordi det er danskernes egne penge.

Godt nok tager forslaget udgangspunkt i, at staten lægger pengene ud for virksomhederne, men pengene skal arbejdsgiverne senere betale tilbage til staten. Staten har med andre ord en fordring på arbejdsgiverne, som man regner med i den offentlige saldo.

Samtidig bliver de indefrosne feriepenge indkomstbeskattet, når de bliver udbetalt, så reelt betyder forslaget, at der også bliver fremrykket en masse skatteindtægter.

Ud fra den betragtning er forslaget om at udbetale danskernes indefrosne feriepenge set fra statens side derfor et meget oplagt tiltag at benytte sig af.

Meget tyder også på, at en stor del af pengene vil gå til forbrug. Forskning på baggrund af udbetalingen af SP-pengene tilbage i 2009 fandt, at omkring 60 pct. af pengene blev brugt til forbrug, mens resten blev brugt på forskellige former for opsparing.¹

Hvis regeringen beslutter ikke at udbetale mere end de tre ugers indefrosne feriepenge, skønnes beskæftigelsen at blive løftet med knapt 16.000 årsværk, mens beskæftigelsen kan blive løftet med op imod 26.500 årsværk, hvis man ender med at udbetale alle fem ugers indefrosne feriepenge. Det fremgår af Tabel 1, som viser jobeffekterne af at udbetale feriepengene. I beregningen er det forudsat, at 60 procent af de udbetalte feriepenge efter skat, går til forbrug.

Tabel 1. Jobeffekter af at udbetale danskernes indefrosne feriepenge

	5 ugers feriepenge	3 ugers feriepenge
Årsværk	26.500	15.900

Anm: I beregningerne er det antaget at 60 procent af de udbetalte feriepenge efter skat går til forbrug.
 Kilde: AE på baggrund af egne beregninger på baggrund af Danmarks Statistiks IO-tabeller.

Hvad kan man ellers gøre?

Ud over de indefrosne feriepenge har en række andre tiltag været nævnt i debatten. Det gælder bl.a. midlertidigt lavere moms, fremrykning af offentlige investeringer samt en midlertidig økonomisk håndsrækning til lavindkomstgrupperne.

I Tabel 2 er der vist en oversigt over, hvor mange job man kan få ved forskellige tiltag. Beregningerne er foretaget på den seneste version af Danmarks Statistiks makroøkonomiske model, ADAM.

Udgangspunktet for beregningerne er, at staten bruger én mia. kr. i **umiddelbar** udgift på de enkelte tiltag i 2020. I de efterfølgende år bortfalder tiltaget. Der er altså tale om midlertidige væksttiltag. Tiltagene kan dog have forsinkede effekter, og derfor er det valgt at simulere ADAM over to år.

Som det fremgår af Tabel 2, får man flest beskæftigede ved midlertidigt at ansætte flere i den offentlige sektor. I 2020 øges beskæftigelsen 2.540 personer, men i 2021 er effekten stort set væk igen. I 2021 ligger beskæftigelsen således kun 70 personer over det niveau, beskæftigelsen ville have i 2021, hvis man ikke havde gjort noget.

Samlet giver tiltaget grundlag for 2.610 årsværk set over årene 2020 og 2021.

På de efterfølgende pladser finder vi den offentlige sektors køb af varer og tjenester i den private sektor, offentlige bygge- og anlægsinvesteringer samt en skattefri økonomisk håndsrækning til lavindkomstgrupperne.

¹ Kreiner, C. T. et. al.: Liquidity Constraint Tightness and Consumer Responses to Fiscal Stimulus Policy. American Economic Journal: Economic Policy 2019, 11(1): 351-379
<https://doi.org/10.1257/pol.20140313>

For både det offentlige vare- og tjenestekøb og de offentlige investeringer fås en relativt høj beskæftigelseseffekt i år ét, mens effekten i år to er væsentligt lavere.

For bygge- og anlægsinvesteringer øges beskæftigelsen i 2020 med næsten 700 personer, men i 2021 er beskæftigelsen kun 130 personer over det niveau beskæftigelsen ville have, hvis man ikke havde iværksat investeringerne.

Den positive effekt ved at udbetale penge til lavindkomstgrupperne, som har en meget høj forbrugstilbøjelighed, er ikke lige så høj i 2020, som ved f.eks. øgede offentlige bygge- og anlægsinvesteringer, men til gengæld virker tiltaget i længere tid. Hvis man udbetaler én mia. kr. skattefrit til lavindkomstgrupperne i 2020, bliver beskæftigelsen i 2020 øget med næsten 500 personer, og i 2021 er beskæftigelsen fortsat godt 200 personer højere, end den ville have været, hvis man ikke havde udbetalt pengene. Samlet giver udbetalingen af penge til lavindkomstgrupperne grundlag for 700 årsværk i løbet af årene 2020-2021.

Dermed er en skattefri økonomisk håndsrækning på én mia. kr. stort set på højde med at øge de offentlige investeringer med én mia. kr. Hvis lavindkomstgrupperne for hver 100 kr. ekstra anvender 90 kr. til forbrug i stedet for 80 kr., som vi har forudsat i beregningerne, vil den økonomiske håndsrækning til lavindkomstgrupperne skabe grundlag for flere årsværk end en gennemsnitlig offentlig investering.

Tabel 2. Forskellige tiltag: Hvad sker der, hvis vi bruger én mia. kr. i 2020?

	2020	2021	Samlet antal årsværk over to år
Flere offentligt ansatte	2.540	70	2.610
Øget offentligt vare- og tjenestekøb	640	200	840
Øgede offentlige bygge- og anlægsinvesteringer	670	130	800
Penge til lavindkomstgrupper	480	220	700
Øgede offentlige maskininvesteringer	430	190	620
Lavere benzinafgifter	270	180	450
Lavere vægtafgift	240	190	430
Lavere indkomstskat	200	200	400
Lavere moms	190	190	380
Lavere energiafgifter	170	210	380
Lavere fødevareafgifter	170	200	370
Lavere selskabsskat	70	150	220

Anm: Der ses på en midlertidig lempelse af finanspolitikken i 2020. I 2021 bortfalder forslaget.
 Kilde: AE på baggrund af egne beregninger på ADAM, juni 2019 fra Danmarks Statistik.

Som det også fremgår af Tabel 2, giver en midlertidig sænkelse af momsen eller midlertidigt lavere indkomstskatter ikke så stor en beskæftigelseseffekt, som man f.eks. får ved offentlige investeringer eller ved at udbetale penge til lavindkomstgrupperne. I 2020 er beskæftigelseseffekten af at øge de offentlige investeringer med én mia. kr. ca. 3½ gang så høj, som at sænke indkomstskatten eller momsen med én mia. kr. Og hvis man i stedet udbetaler én mia. kr. skattefrit til lavindkomstgrupperne, får man ca. 2½ gange så mange beskæftigede i 2020, som hvis man sænker indkomstskatten eller momsen med én mia. kr.

Det tiltag, som har den laveste beskæftigelseseffekt i Tabel 2, er en sænkelse af selskabsskatten. Sænker man selskabsskatten med én mia. kr. i 2020, indtræder effekten først for alvor året efter, hvor beskæftigelsen er 150 personer højere, end hvis man ikke havde sænket selskabsskatten.

Er der behov for yderligere væksttiltag?

Dansk økonomi er ikke i nærheden af at være overophedet, og risikoen for at gøre for lidt, er større end risikoen for at gøre for meget.

Hvis vi gør for lidt i forhold til at bringe dansk økonomi tilbage på sporet, er risikoen, at langtidsledigheden bider sig fast. Allerede inden coronakrisen brød ud var der små 20.000 arbejdsløse, som var på tærsklen til at blive langtidsledige. AE's beregninger viser, at langtidsledigheden kan komme op på samme niveau, som under finanskrisen, hvor ca. 40.000 havde været ledige i mindst et år.²

Hvis langtidsledigheden bider sig fast, risikerer vi, at flere falder ud af arbejdsstyrken, og så tager de offentlige finanser skade, så det også kommer til at mindske det finanspolitiske råderum.

Regeringen kan derfor med fordel gå hele linen ud og udbetale alle fem ugers indefrosne feriepenge. Hvis regeringen ender med at udbetale alle de fem indefrosne ferieuger, kan det som nævnt løfte beskæftigelsen med 26.500.

Regeringen bør også overveje at fremrykke offentlige investeringer. Hvis der er grønne investeringer, der alligevel skal foretages, er det en fordel at gøre det nu.

Energirenoveringer af bygninger samt investeringer i ladeinfrastruktur til elbiler og klimavenlig energi er nødvendige investeringer. Dem kan vi lige så godt foretage nu som senere.

Regeringen bør derimod afholde sig fra midlertidige skattelettelser, som let kan blive permanente, og som ikke giver så mange job.

---

² <https://www.ae.dk/analyser/knap-20000-er-allerede-nu-i-fare-for-at-blive-langtidsledige>